

Sabiedriskās domas aptauja par Latvijas ārpolitiku un drošību

APTAUJAS REZULTĀTU ANALĪZE

© "Latvijas Fakti"
2008.gada decembris

Saturs

I APTAUJAS TEHNISKĀ INFORMĀCIJA.....	3
II GALVENIE SECINĀJUMI	4
III APTAUJAS REZULTĀTU ANALĪZE	8
1. Attieksme pret Gruzijas –Krievijas konfliktu	8
2. Viedoklis par turpmāko NATO un krievijas sadarbību, pēc Krievijas- Gruzijas konflikta	13
3. Atbalsts NATO paplašināšanai	18
4. NATO iesaistīšanās Afganistānas stabilizācijas procesā vērtējums.....	25

IAPTAUJAS TEHNISKĀ INFORMĀCIJA

<u>IZLASE:</u>	Aptaujā pēc stratificētās nejaušības principa tika iekļauti 1008 Latvijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 15 līdz 74 gadiem Stratifikācijas pazīmes: a) ģeogrāfiskā b) nacionālā. Izlase aprēķināta balstoties uz jaunākajiem statistikas datiem par Latvijas Republikas iedzīvotājiem
<u>METODE:</u>	Aptauja tika veikta izmantojot tiešās (personīgās) intervēšanas metodi respondentu dzīves vietās. Respondentu dzīvesvietu atlasē izmantota nejaušā maršruta metode. Respondentu atlase veikta pēc pēdējās dzimšanas dienas principa.
<u>INTERVĒŠANAS LAIKS:</u>	Intervēšanu veica kopumā 59 "Latvijas Faktu" intervētāji. Intervētāju instruktāžu un darba kvalitātes pārbaudi veica 5 "Latvijas Faktu" intervētāju tīkla reģionālie pārraugi. Intervēšana notika latviešu un krievu valodās.
<u>INTERVĒŠANAS LAIKS:</u>	07.11.2008. – 17.11.2008.

Aptaujā sasniegtās izlases salīdzinājums ar iedzīvotāju statistiku

	Respondentu skaits izlasē (%)	Iedzīvotāju statistika (%)
<u>Dzimums</u>		
Vīrieši	47.8%	46.5%
Sievietes	52.2%	53.5%
<u>Vecums</u>		
15-24	19.5%	19.4%
25-34	17.1%	17.7%
35-44	19.4%	18.6%
45-54	17.1%	17.1%
55-64	14.9%	14.7%
65-74	12.0%	12.5%
<u>Tautība</u>		
Latvieši	64.2%	57.9%
Cittautieši	35.8%	42.1%
<u>Reģions</u>		
Rīga	31.7%	32.1%
Vidzeme	24.7%	23.6%
Kurzeme	13.4%	13.6%
Zemgale	14.3%	14.6%
Latgale	15.9%	16.1%
<u>Izglītība</u>		
Pamata izglītība	22.4%	
Vidējā izglītība	59.2%	
Augstākā izglītība	18.4%	

II GALVENIE SECINĀJUMI

1. Attieksme pret Krievijas- Gruzijas konfliktu

- Nedaudz vairāk kā trešā daļa (37,6%) aptaujas dalībnieku kopumā piekrīt, ka Krievijas – Gruzijas konflikts ietekmējis arī Latvijas drošību:
 - 22,8% uzskata, ka Krievijas –Gruzijas konflikts ietekmējis visas Eiropas drošību,
 - 14,7% pieļāva, ka Latvijā varētu pat atkārtoties līdzīgi notikumi.
- Tomēr, aptaujāto iedzīvotāju vairākums (jeb, vairāk kā puse – 55,1%) neuzskata, ka šis konflikts būtiski skāris Latvijas drošību:
 - mazliet vairāk kā trešā daļa (35,1%) norāda, ka Latvijas un Gruzijas situācijas ir atšķirīgas;
 - 10,2% ir pārliecināti, ka Krievijas militārās spējas nerada draudu NATO;
 - savukārt, 6,2% paļaujas, ka citas NATO dalībvalstis Latviju vajadzības gadījumā aizstāvēs;
 - 2,8% kā argumentu min, ka Krievija ir NATO partneris.
- Konkrētu atbildi par Krievijas - Gruzijas konflikta ietekmi uz Latvijas drošību bija grūti sniegt 7,3% aptaujātajiem iedzīvotājiem.
- Aptaujas rezultātu analīze respondentu grupās, kas izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, atklāj, ka piekrītošas atbildes (Krievijas – Gruzijas konflikts ietekmējis Latvijas drošību) biežāk devuši aptaujātie jaunieši; latvieši; finansiāli maznodrošinātākie respondenti; aptaujātie iedzīvotāji Zemgalē un Vidzemē, kā arī, aptaujas dalībnieki ar pamata izglītību. Savukārt, pretēju viedokli (Krievijas – Gruzijas konflikts neietekmēs Latvijas drošību) būtiski biežāk puda aptaujātie cittautieši un iedzīvotāji bez Latvijas pilsonības; respondenti Rīgā un Latgalē.

2. Viedoklis par turpmāko NATO un Krievijas sadarbību, pēc Krievijas- Gruzijas konflikta

- Dominē viedokļi (66,4%), ka NATO un Krievijai jāsadarbojas arī pēc Krievijas – Gruzijas konflikta, taču, jautājumā par sadarbības motivāciju un noteikumiem viedokļi dalījās:
 - 36,4%, vai, puse no tiem, kuri uzskatīja, ka sadarbība jāturpina, to pieļauj ar nosacījumu, ka Krievija izved savu karaspēku no Gruzijas;
 - 33,0%, vai, otra puse no tiem, kuri uzskatīja, ka sadarbība jāturpina, šādai sadarbībai neizvirza nekādus nosacījumus, jo saskata Krievijā svarīgu NATO partneri;
- Kategoriskākus viedokļus, ka NATO un Krievijas sadarbība jāpārtrauc, pauž 16,8% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, savu viedokli motivējot sekojoši:
 - 9,0% uzskata, ka sadarbība jāpārtrauc, jo Krievijas un NATO sadarbība nav devusi nekādu labumu;
 - 7,9% Krievijā saskata nevis partneri, bet draudu NATO;
- Konkrētu atbildi par turpmāko Krievijas – Gruzijas sadarbību nesniedz 13,7% respondentu.
- Dažādās respondentu sociāli demogrāfiskajās grupās šajos jautājumos iegūto rezultātu analīze ļauj secināt, ka uzskatus par sadarbības nepieciešamību biežāk pauduši aptaujātie cittautieši un LR nepilsoņi; respondenti ar augstāko izglītību; iedzīvotāji vidējā paaudzē; aptaujātie iedzīvotāji Rīgā.
- Jāatzīmē, ka uzskatu, ka sadarbība jāturpina, kā argumentu izvirzot apsvērumu, ka Krievija ir svarīgs NATO partneris, ievērojami biežāk var sastapt cittautiešu un LR nepilsoņu auditorijā, kā arī aptaujāto iedzīvotāju vidū Rīgā un Latgalē. Savukārt sadarbības turpinājuma pieļāvumu ar nosacījumu, ka Krievijai jāizved savs karaspēks no Gruzijas, būtiski biežāk izvirza aptaujātie latviešu tautības iedzīvotāji; LR pilsoņi.

3. Atbalsts NATO paplašināšanai

- Kopumā, 44,9% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju atbalsta tālāku NATO paplašināšanos, bet negatīvu nostāju pret tālāku NATO paplašināšanos pauda 37,7% respondentu.
- 17,4% aptaujas dalībnieku bija grūtības sniegt konkrētu atbildi šajā jautājumā.
- No visiem aptaujātajiem 1008 respondentiem:
 - 31,4% (vai 317) atbalstītu Somijas un Zviedrijas uzņemšanu NATO;
 - 11,9% (vai 120) - Krievijas uzņemšanu;
 - 18,0% (vai 181)- Ukrainas uzņemšanu;
 - 14,3% (vai 144) - Gruzijas uzņemšanu.
- Salīdzinājumā ar iepriekšējiem (2007. gada decembrī un 2007. gada martā) veiktajiem pētījumiem, būtiski pieaudzis nekonkrētu viedokli devušo respondentu skaits (no 1,2% iepriekšējā gadā līdz 17,4% šogad). Iespējams, saspringtās ekonomiskās situācijas dēļ, šie ārpolitikas jautājumi sabiedrībā zaudējuši savu aktualitāti.
- 2008. gada novembrī arī vērojams zemākais NATO paplašināšanas noliedzēju īpatsvars (šogad 37,7%; 2007. gada martā un decembrī attiecīgi 40,0% un 44,5%);
- Krievijas- Gruzijas konflikts, iespējams, lielā mērā arī sekmējis Latvijas iedzīvotāju viedokļa izmaiņas jautājumā par Krievijas uzņemšanas NATO nepieciešamību – tā, 2008.gada novembrī Krievijas iekļaušanu NATO atbalsta tikai 11,9% respondentu, kamēr iepriekšējā gadā vairāk kā 19%. Būtiski biežāk Krievijas iekļaušanu NATO atbalstījuši cittautieši un iedzīvotāji bez Latvijas pilsonības. Jāatzīmē, ka šo grupu pārstāvji arī visbiežāk neatbalstīja tālāku NATO paplašināšanos.

4. NATO iesaistīšanās Afganistānas stabilizācijas procesā vērtējums

- Kopumā pozitīvi NATO dalību Afganistānas valsts stabilizācijā vērtēja 43,6% aptaujāto:
 - 7,9% uzskata, ka tas veicina narkotiku izplatīšanas ierobežošanu;
 - 21,7% respondentu to atbalsta, jo Afganistānas valsts stabilizācija ir starptautiskās sabiedrības pienākums;
 - 14,7% to vērtē pozitīvi, jo cīņa pret terorsismu skar arī Latvijas drošības intereses.
- Nedaudz mazāks respondentu skaits (40,6%) vērtē negatīvi NATO dalību Afganistānas valsts stabilizācijā:
 - 21,6% respondentu uzskata, ka NATO uzdevums ir tikai aizsargāt NATO dalībvalstu teritoriju;
 - 19,0% aptaujāto pauda pārliecību, ka tas neietekmē Latviju.
- Salīdzinot ar iepriekšējā gada decembrī un martā veikto aptauju rezultātiem, kad lielākā respondentu daļa (61,8% 2007.gada decembrī; 62,4% 2007.gada martā) bija negatīvi noskaņota pret NATO iesaisti Afganistānas valsts stabilizācijā, 2008.gada novembrī vērojams pozitīvo viedokļu neliels pārsvars pār negatīvajiem viedokļiem (40,6%: neatbalstai; 43,6%: atbalsta). Tāpat, salīdzinājumā ar iepriekšējā gadā veikto aptauju datiem, šogad pieaudzis nekonkrēto atbilžu īpatsvars – var izteikt pieņēmumu, ka Afganistānas problemātika Latvijas sabiedrības lielākajā daļā zaudējusi savu nozīmīgumu citu, valstī aktuālāku ekonomisku problēmu priekšā.
- Atbilžu rezultāti sociāli demogrāfiskajos griezumos uzrāda tās pašas tendences, kādas novērotas jau iepriekšējās aptaujās: pozitīvāk noskaņoti NATO iesaistei Afganistānas valsts stabilizācijā ir respondenti latvieši, Latvijas Republikas pilsoņi, gados jaunākie aptaujas dalībnieki un personas ar augstu ikmēneša ienākumu līmeni uz vienu ģimenes locekli. Negatīvi noskaņoti pret NATO iesaistīšanos Afganistānas valsts stabilizācijā galvenokārt ir cittautieši, nepilsoņi un gados vecākie respondenti.

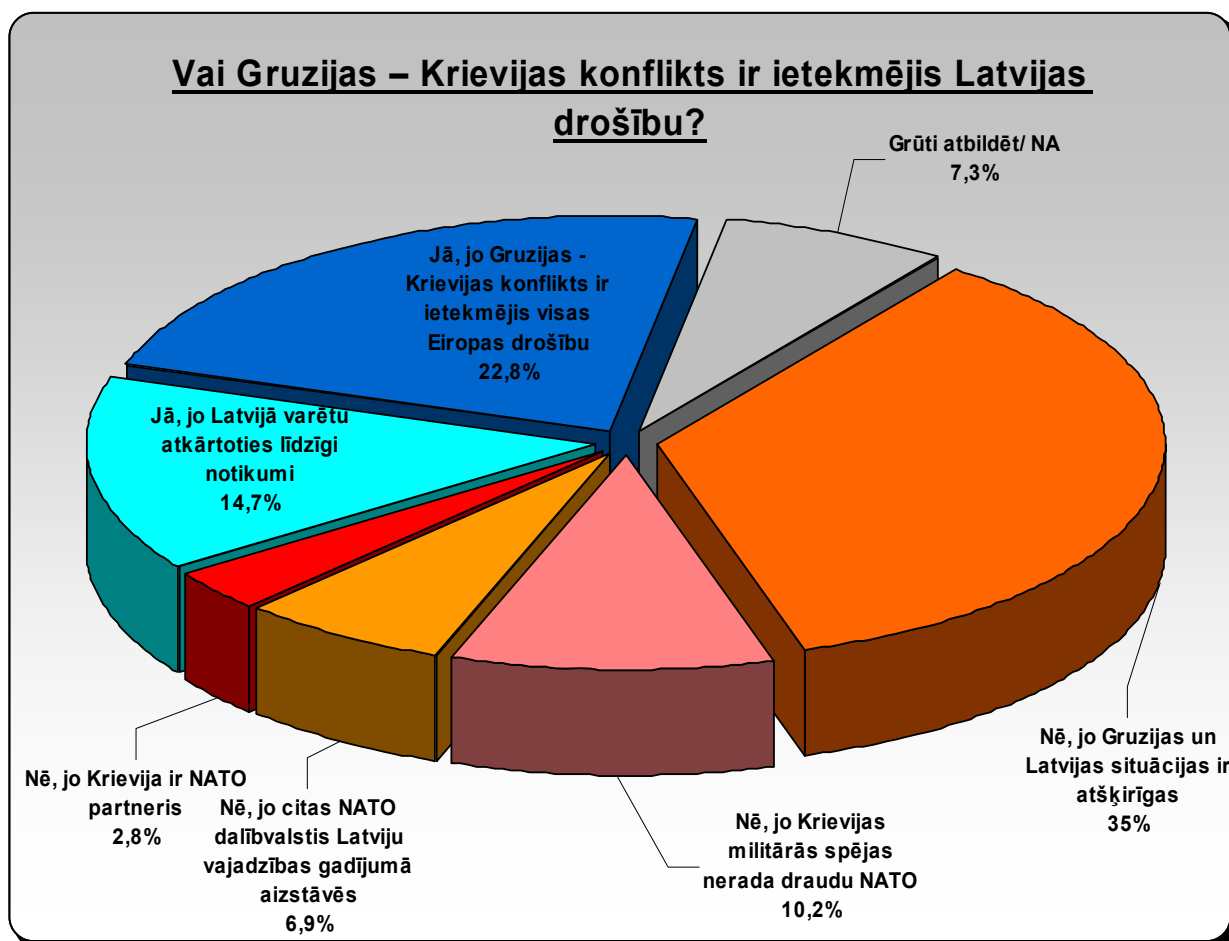
III APTAUJAS REZULTĀTU ANALĪZE

1. Attieksme pret Gruzijas –Krievijas konfliktu

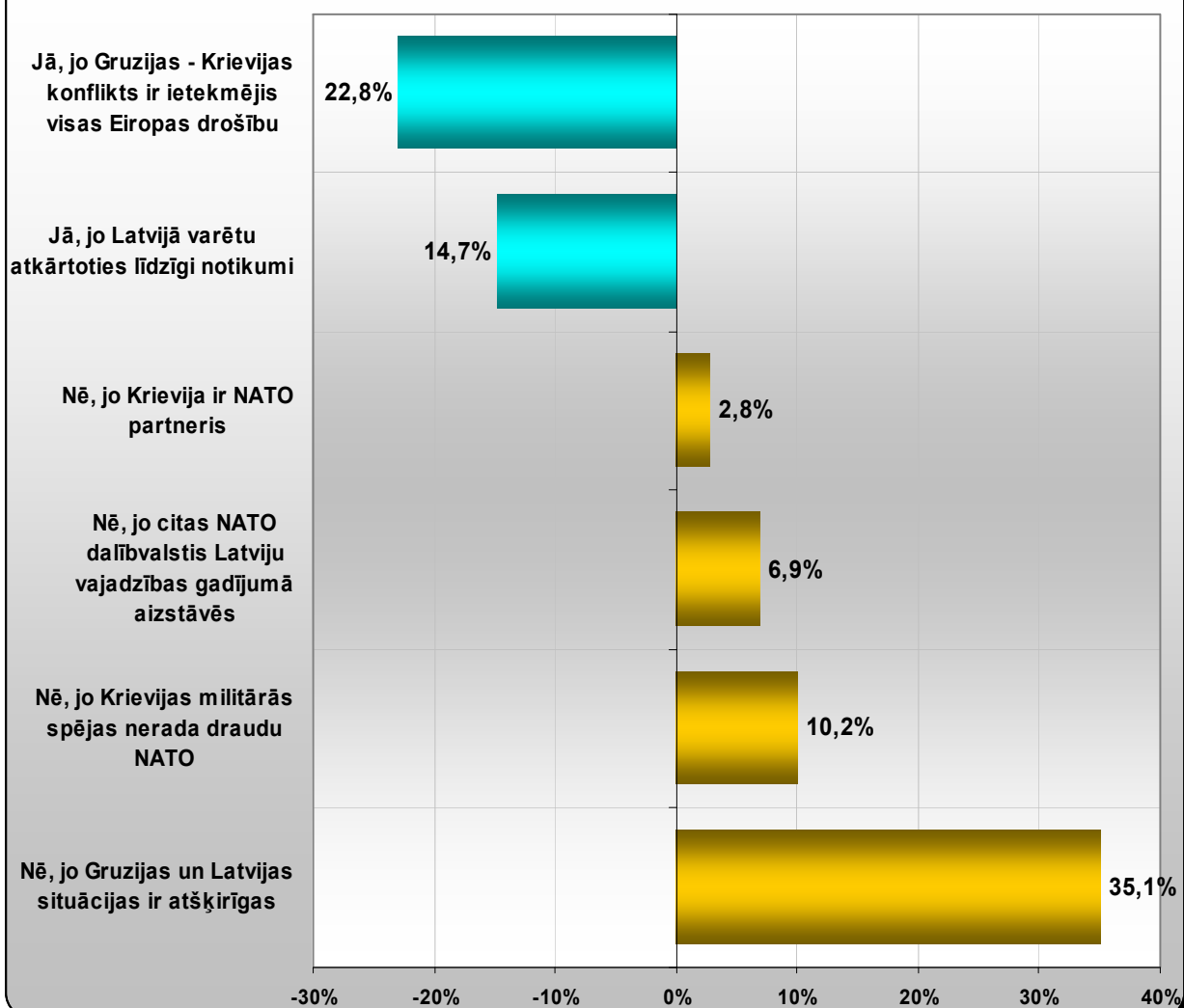
Aptaujas jautājums:

- “ Vai Gruzijas – Krievijas konflikts ir ietekmējis Latvijas drošību:

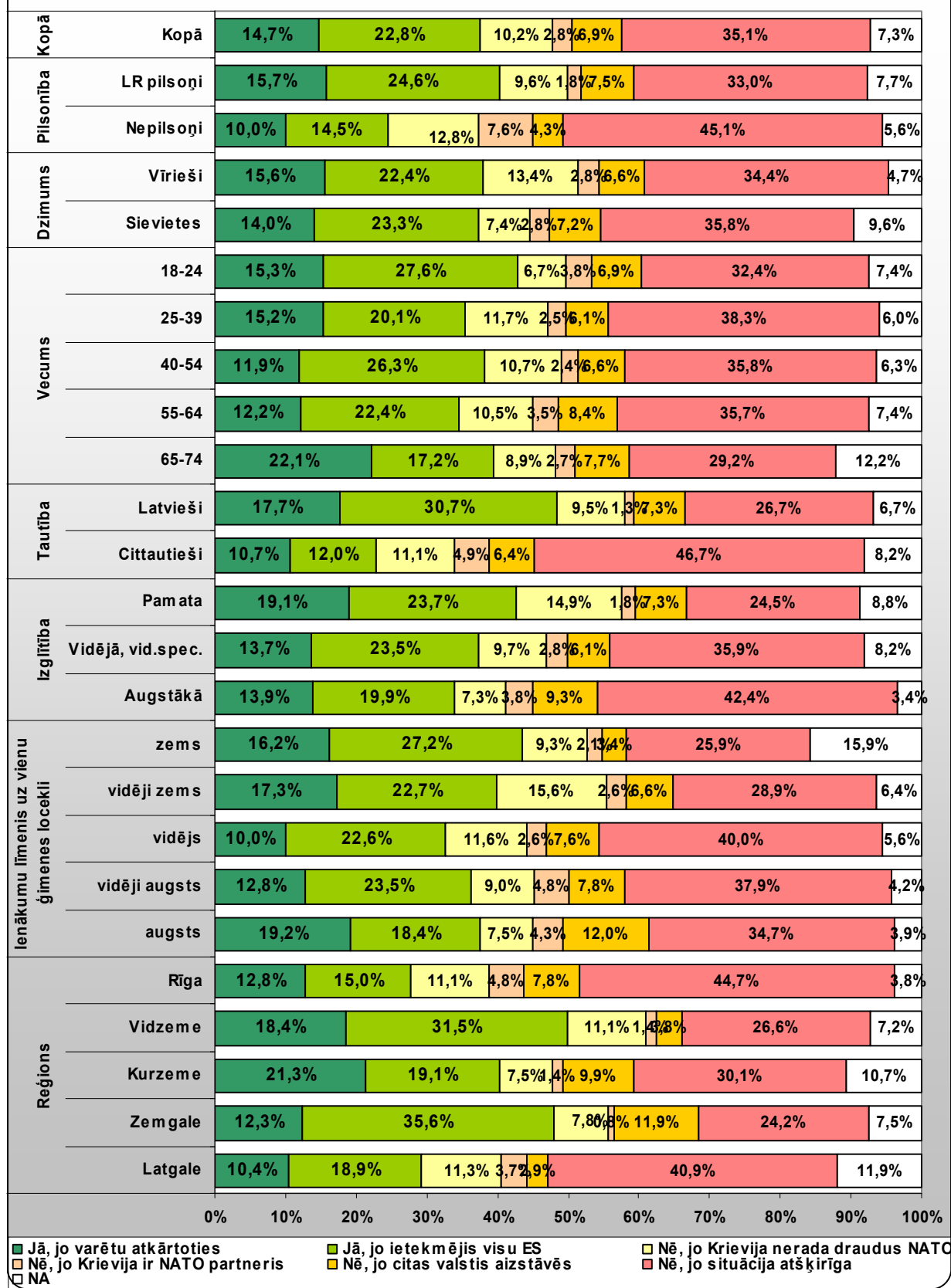
- **Jā, jo Latvijā varētu atkārtoties līdzīgi notikumi;**
- **Jā, jo Gruzijas – Krievijas konflikts ir ietekmējis visas Eiropas drošību;**
- **Nē, jo Krievijas militārās spējas nerada draudu NATO;**
- **Nē, jo Krievija ir NATO partneris;**
- **Nē, jo citas NATO dalībvalstis Latviju vajadzības gadījumā aizstāvēs;**
- **Nē, jo Gruzijas un Latvijas situācijas ir atšķirīgas”**

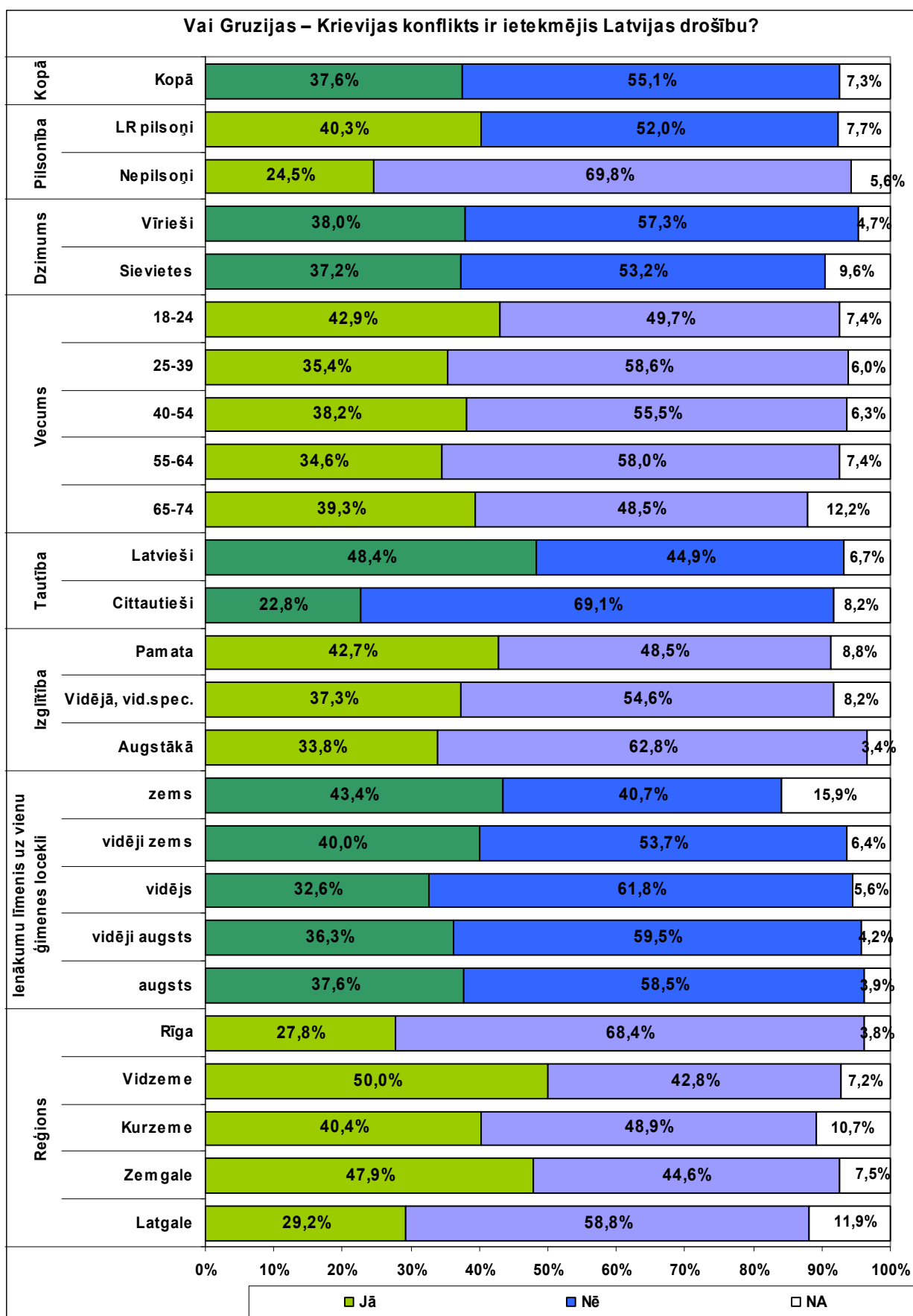

Vai Gruzijas – Krievijas konflikts ir ietekmējis Latvijas drošību?

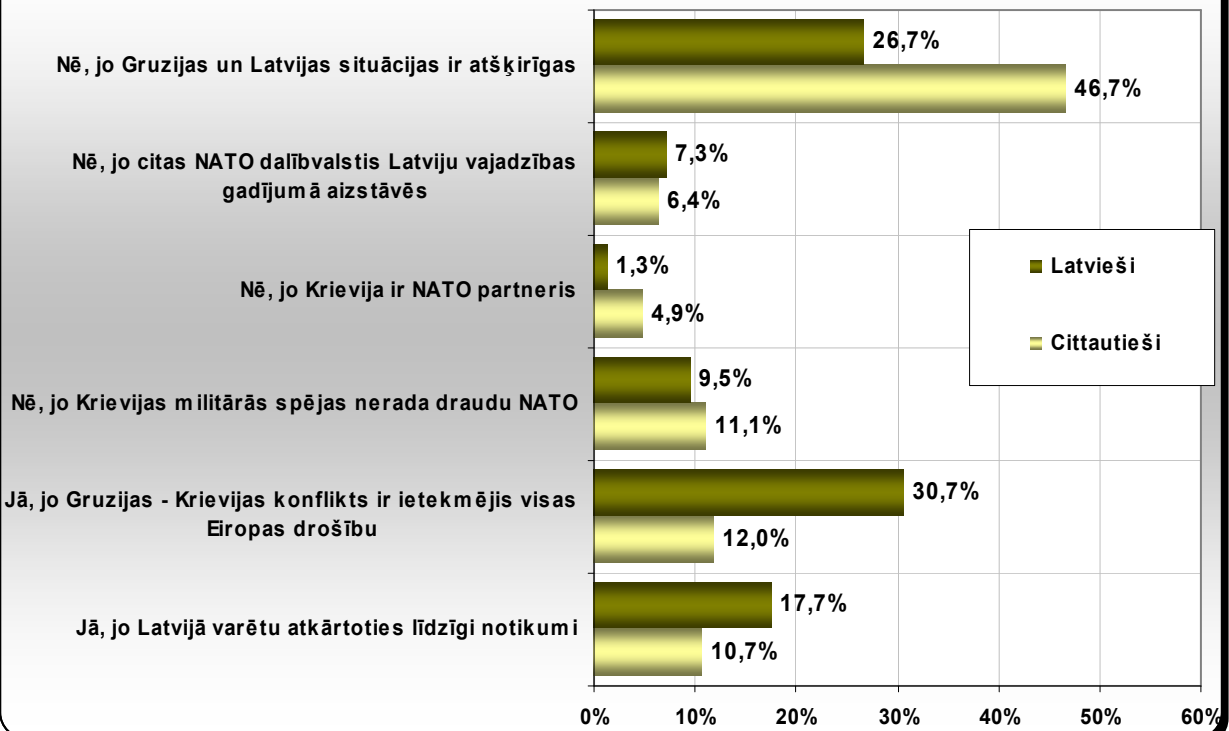

Vai Gruzijas – Krievijas konflikts ir ietekmējis Latvijas drošību?

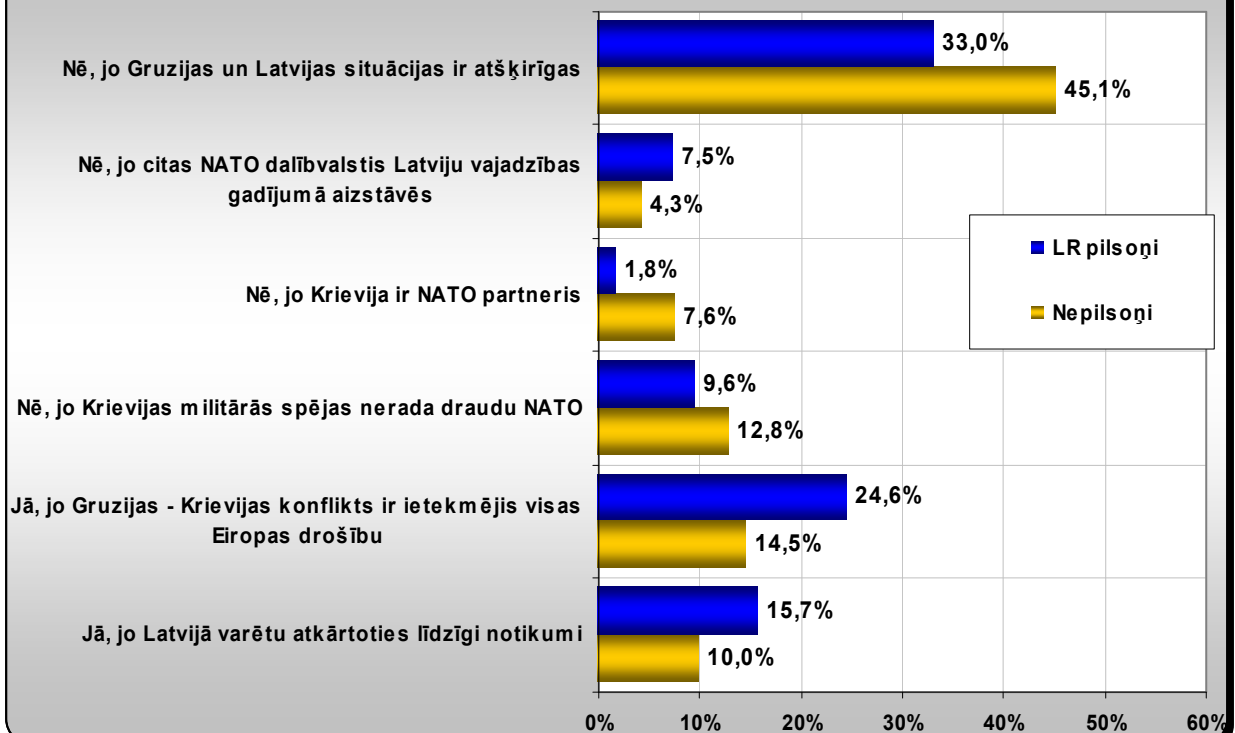

Vai Gruzijas- Krievijas konflikts ir ietekmējis Latvijas drošību?

Vai Gruzijas- Krievijas konflikts ir ietekmējis Latvijas drošību?

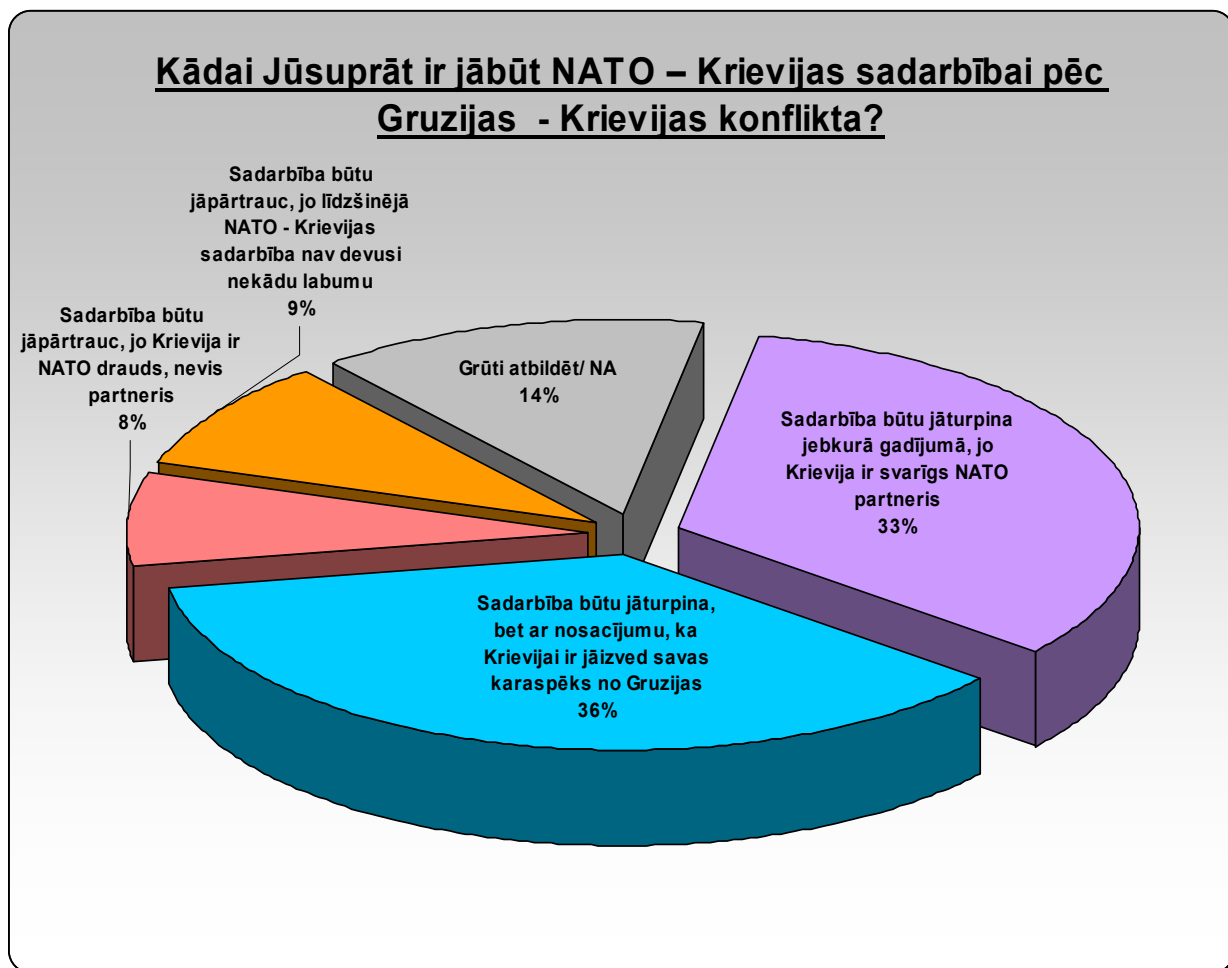

2. Viedoklis par turpmāko NATO un krievijas sadarbību, pēc Krievijas- Gruzijas konflikta

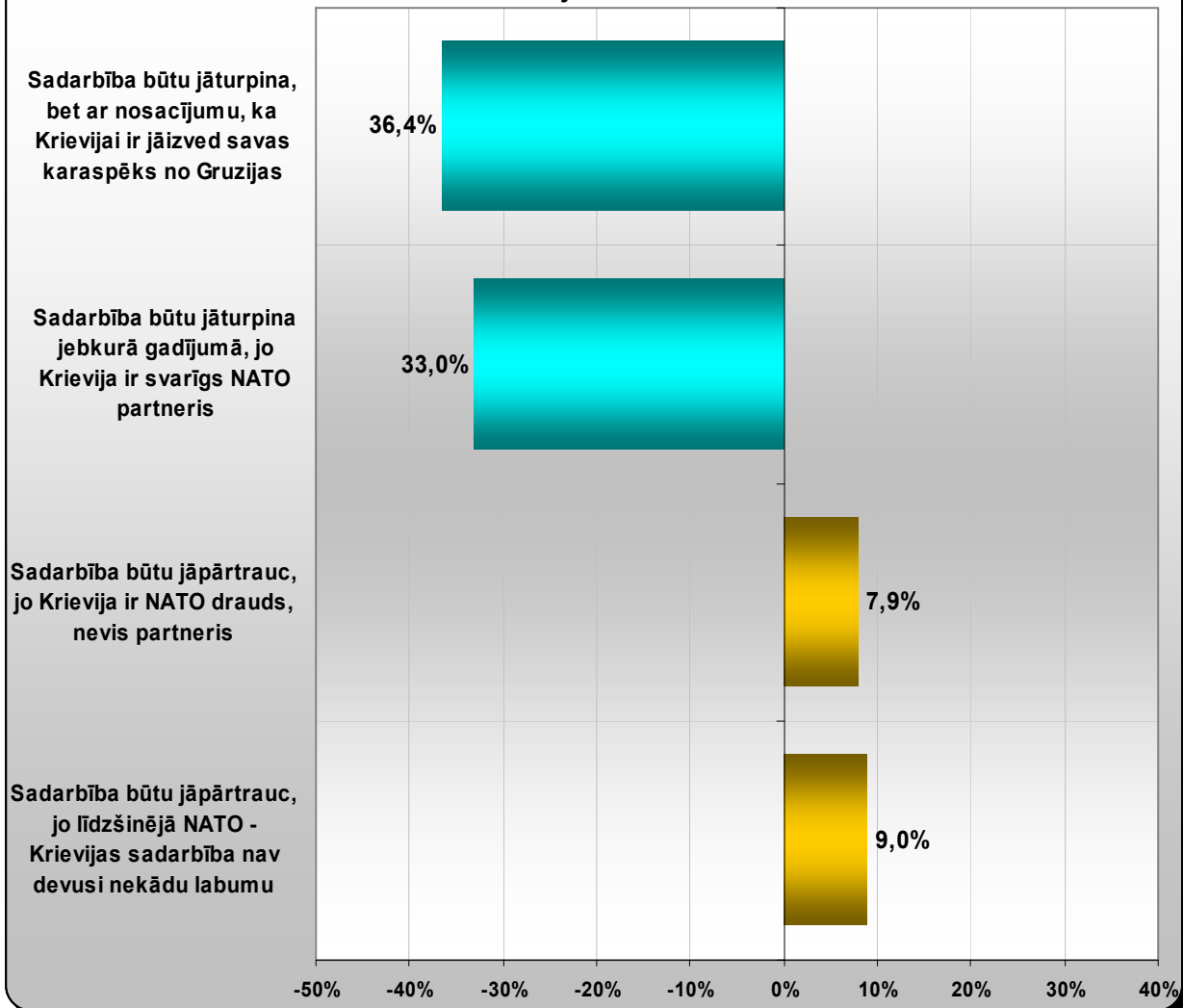
Aptaujas jautājums:

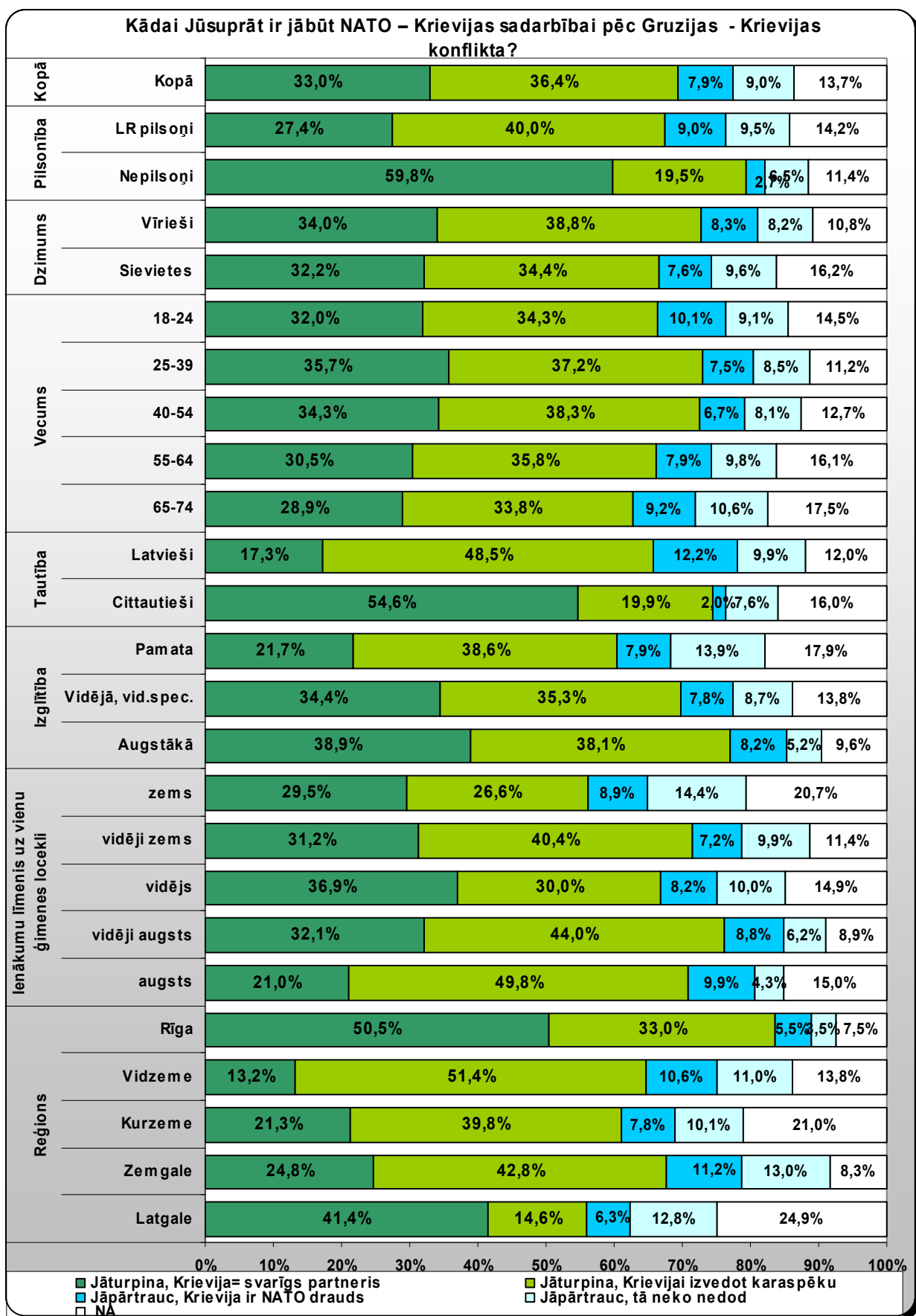
„Kāda Jūsaprāt ir jābūt NATO – Krievijas sadarbībai pēc Gruzijas - Krievijas konflikta:

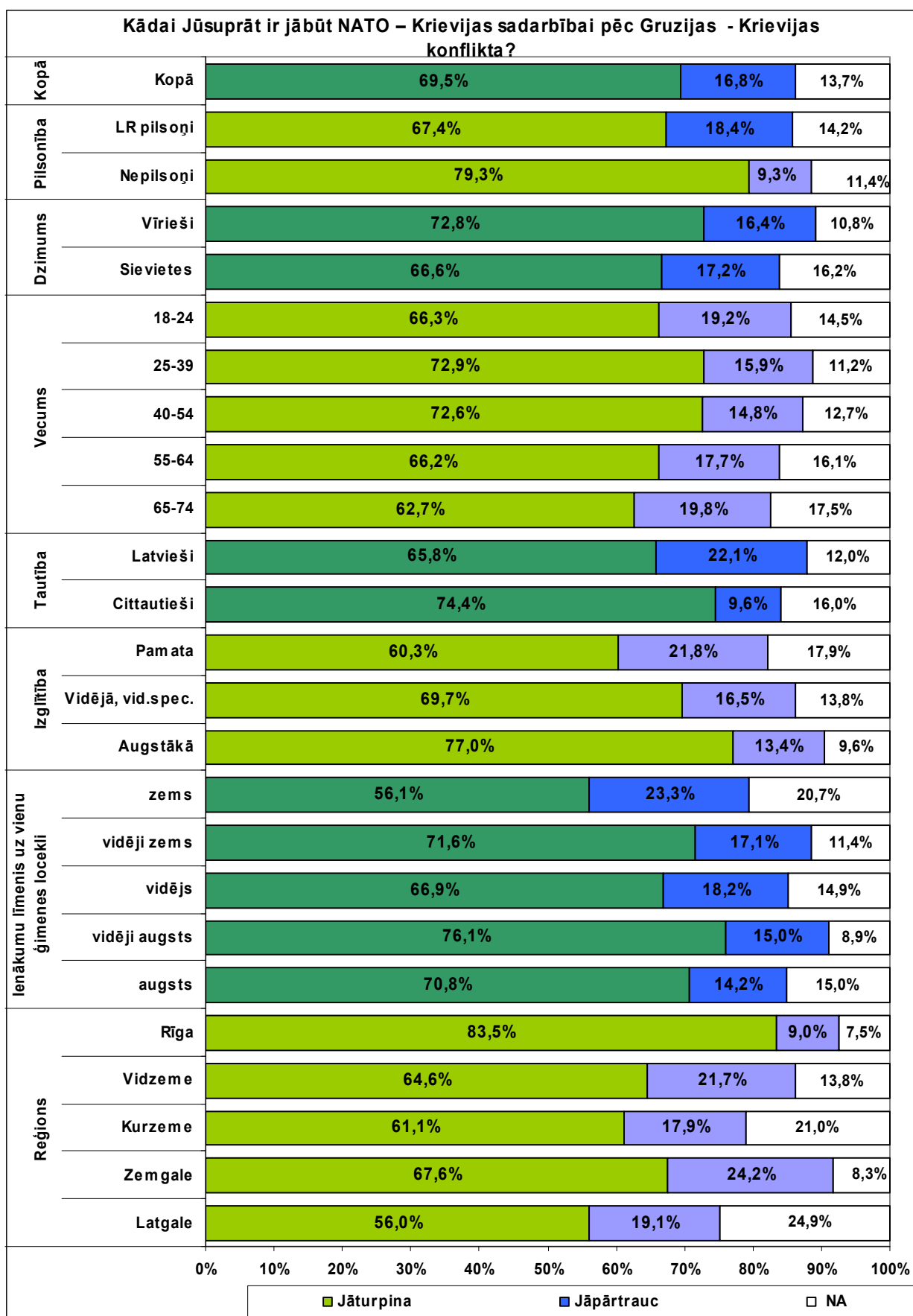
- **Sadarbība būtu jāturpina jebkurā gadījumā, jo Krievija ir svarīgs NATO partneris;**
- **Sadarbība būtu jāturpina, bet ar nosacījumu, ka Krievijai ir jāizved savs karaspēks no Gruzijas;**
- **Sadarbība būtu jāpārtrauc, jo Krievija ir NATO drauds, nevis partneris;**
- **Sadarbība būtu jāpārtrauc, jo līdzšinējā NATO – Krievijas sadarbība nav devusi nekādu labumu;**

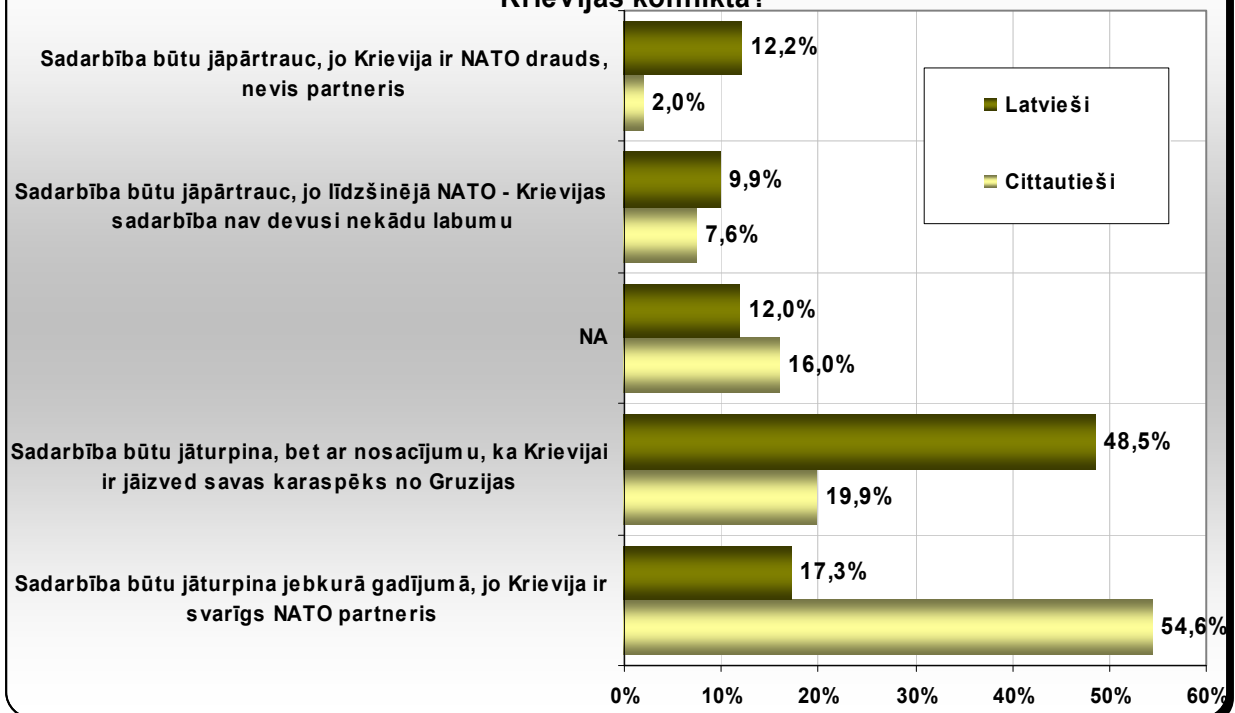
Kādai Jūsaprāt ir jābūt NATO – Krievijas sadarbībai pēc Gruzijas - Krievijas konflikta?

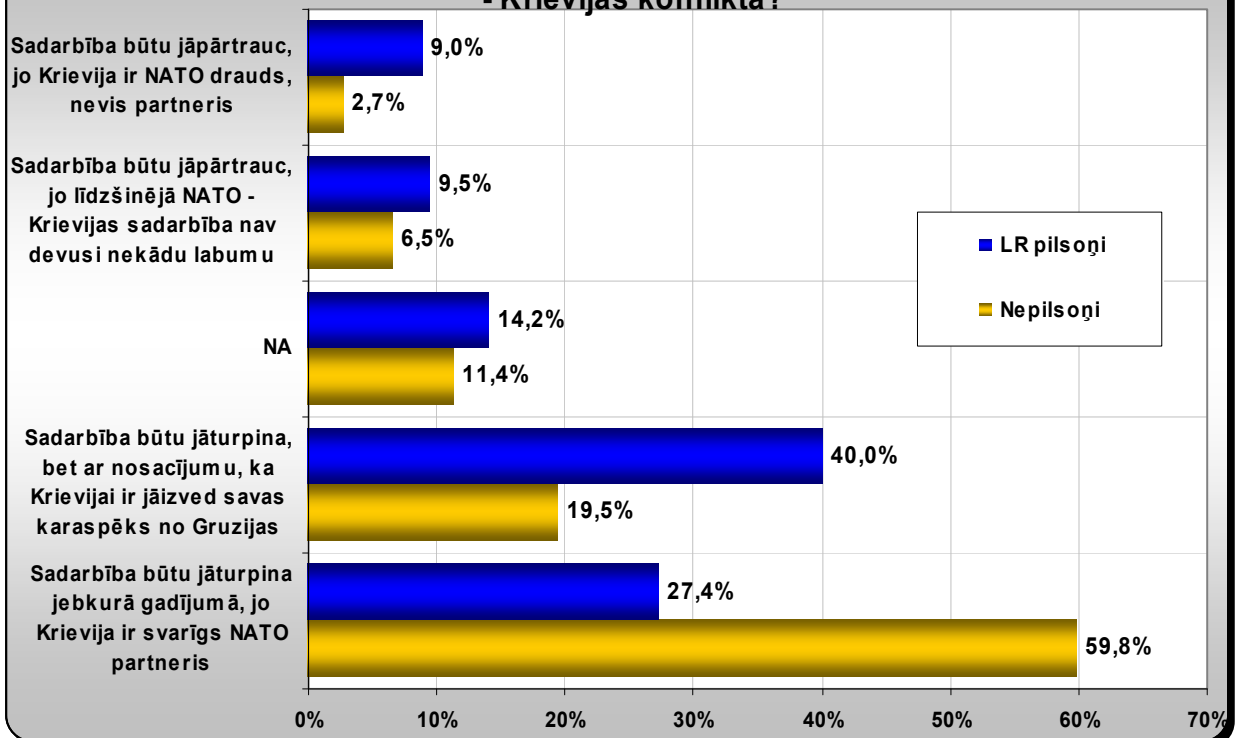

Kādi Jūsaprāt ir jābūt NATO – Krievijas sadarbībai pēc Gruzijas - Krievijas konflikta?

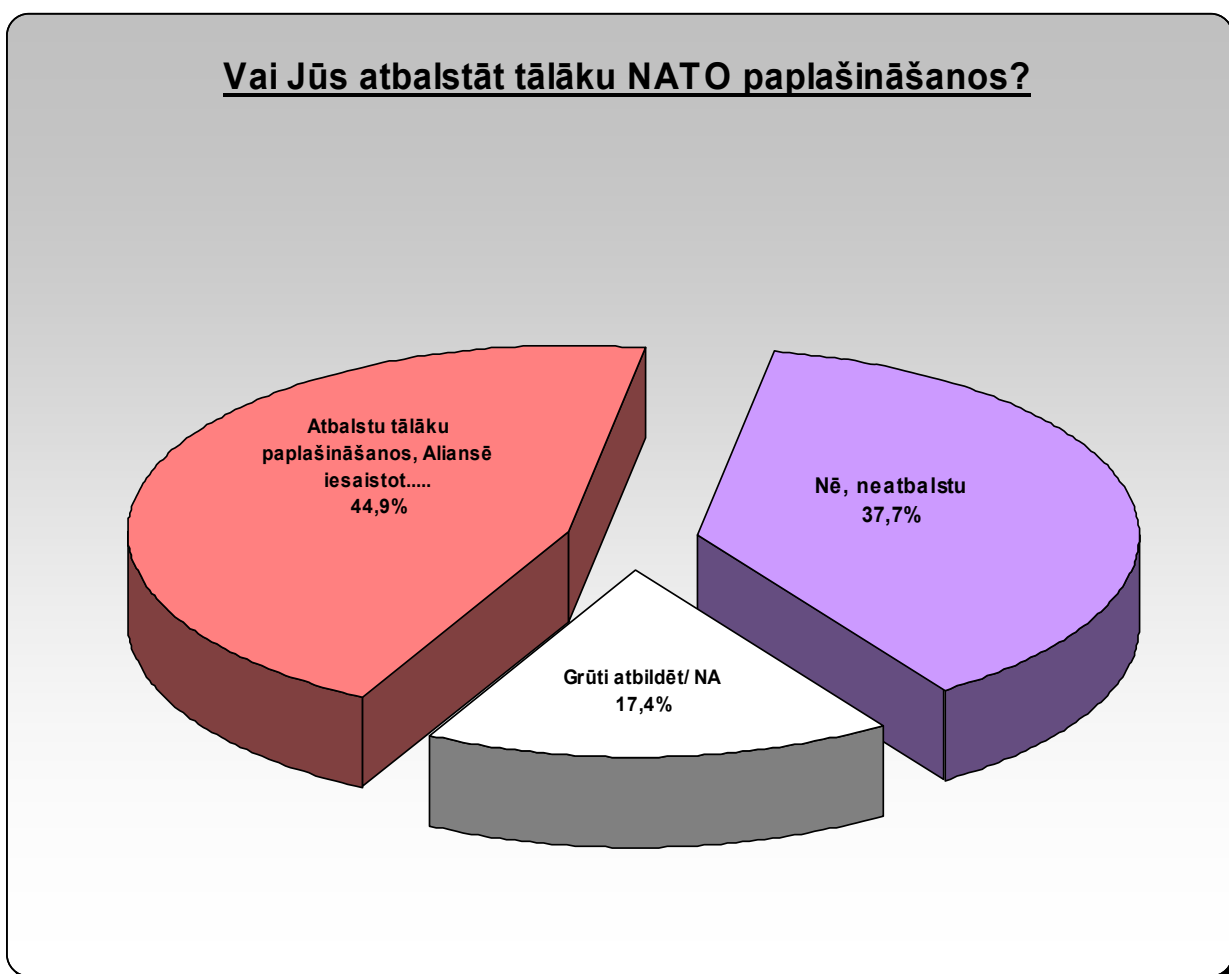
Kādi Jūsaprāt ir jābūt NATO – Krievijas sadarbībai pēc Gruzijas - Krievijas konflikta?

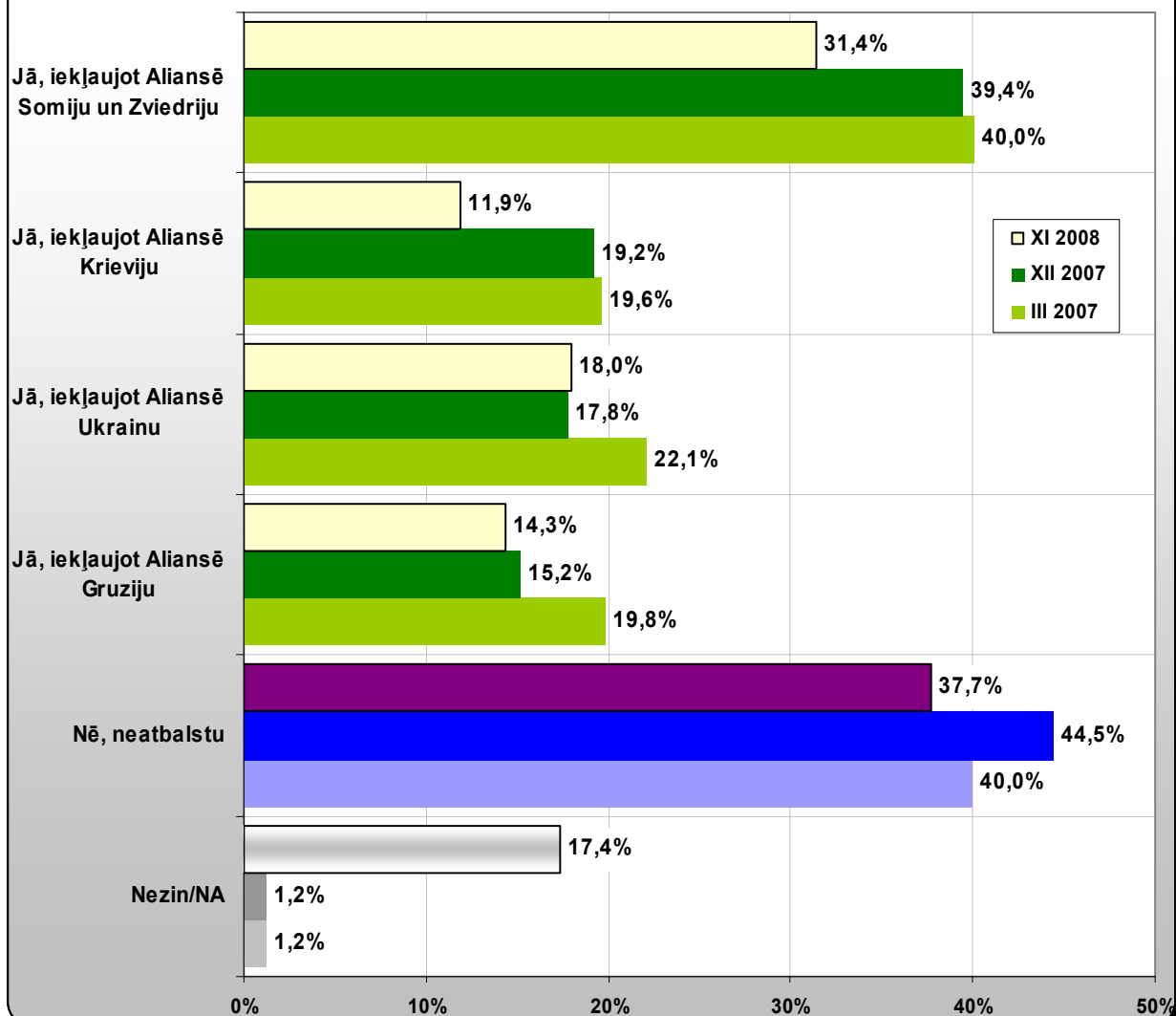
3. Atbalsts NATO paplašināšanai

Aptaujas jautājums:

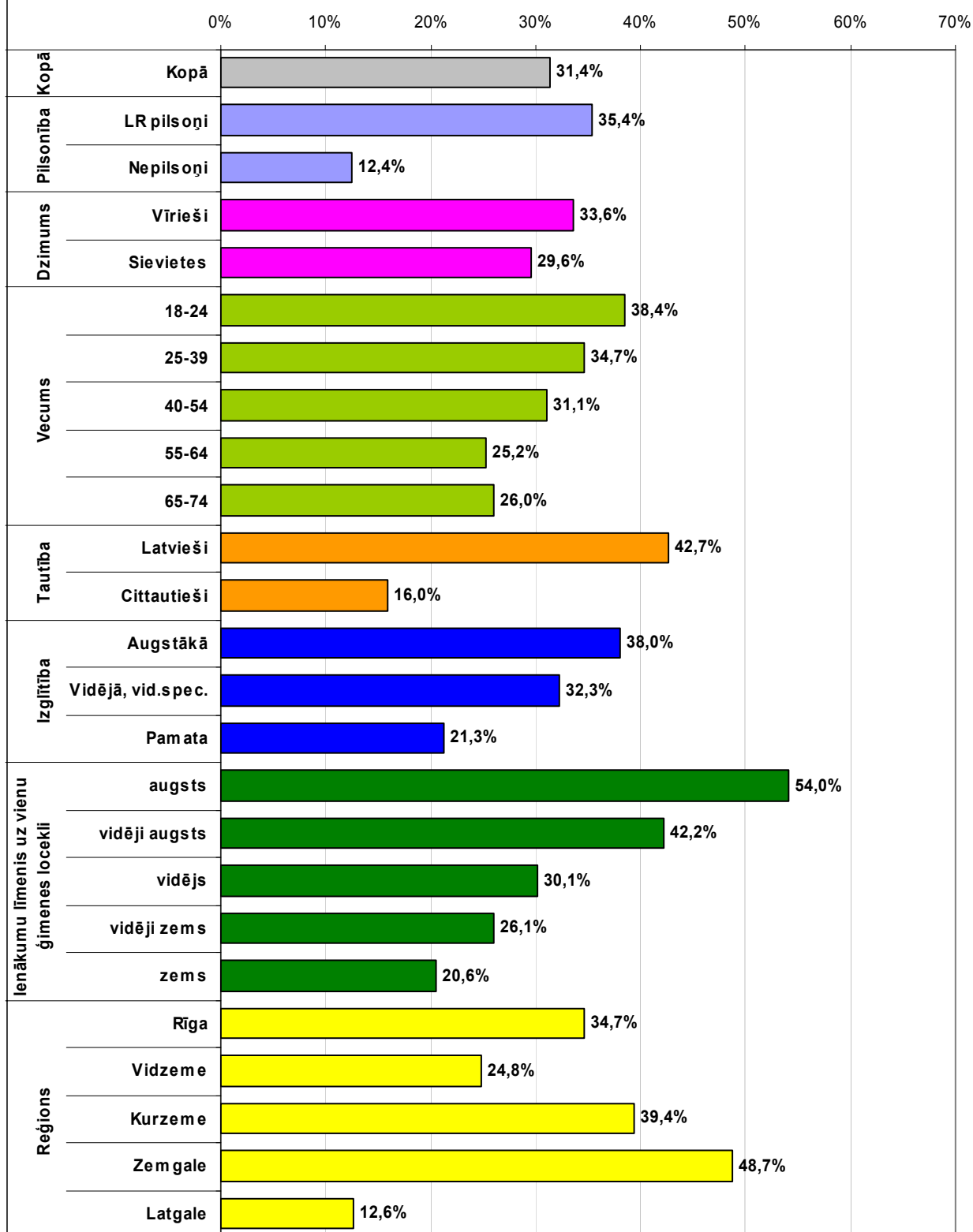
- **“Vai Jūs atbalstāt tālāku NATO paplašināšanos?”**
 - **Jā, iekļaujot Aliansē Ukrainu;**
 - **Jā, iekļaujot Aliansē Gruziju;**
 - **Jā, iekļaujot Aliansē Somiju un Zviedriju;**
 - **Jā, iekļaujot Aliansē Krieviju;**
 - **Nē, neatbalstu”**

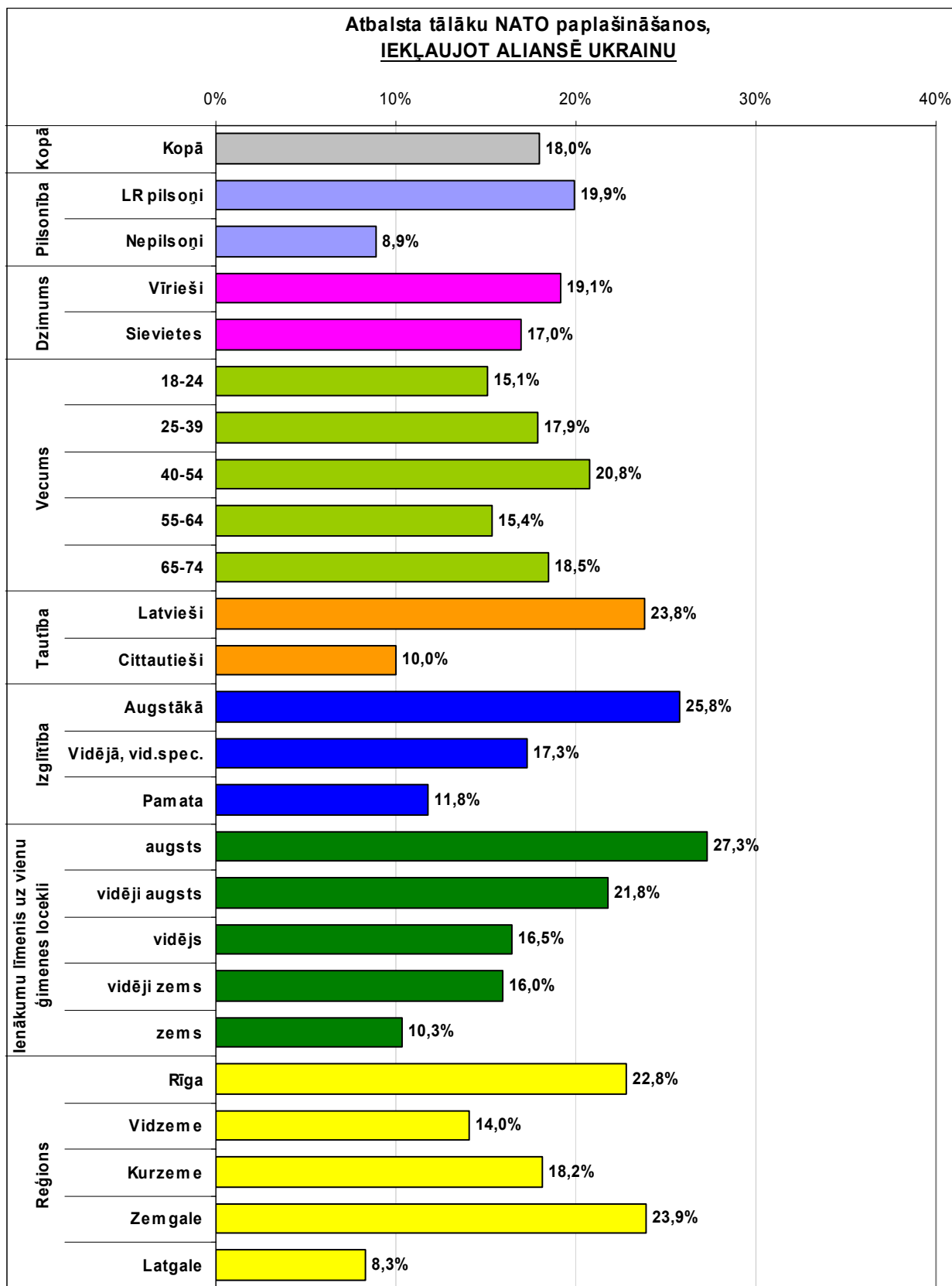

Vai Jūs atbalstāt tālāku NATO paplašināšanos?

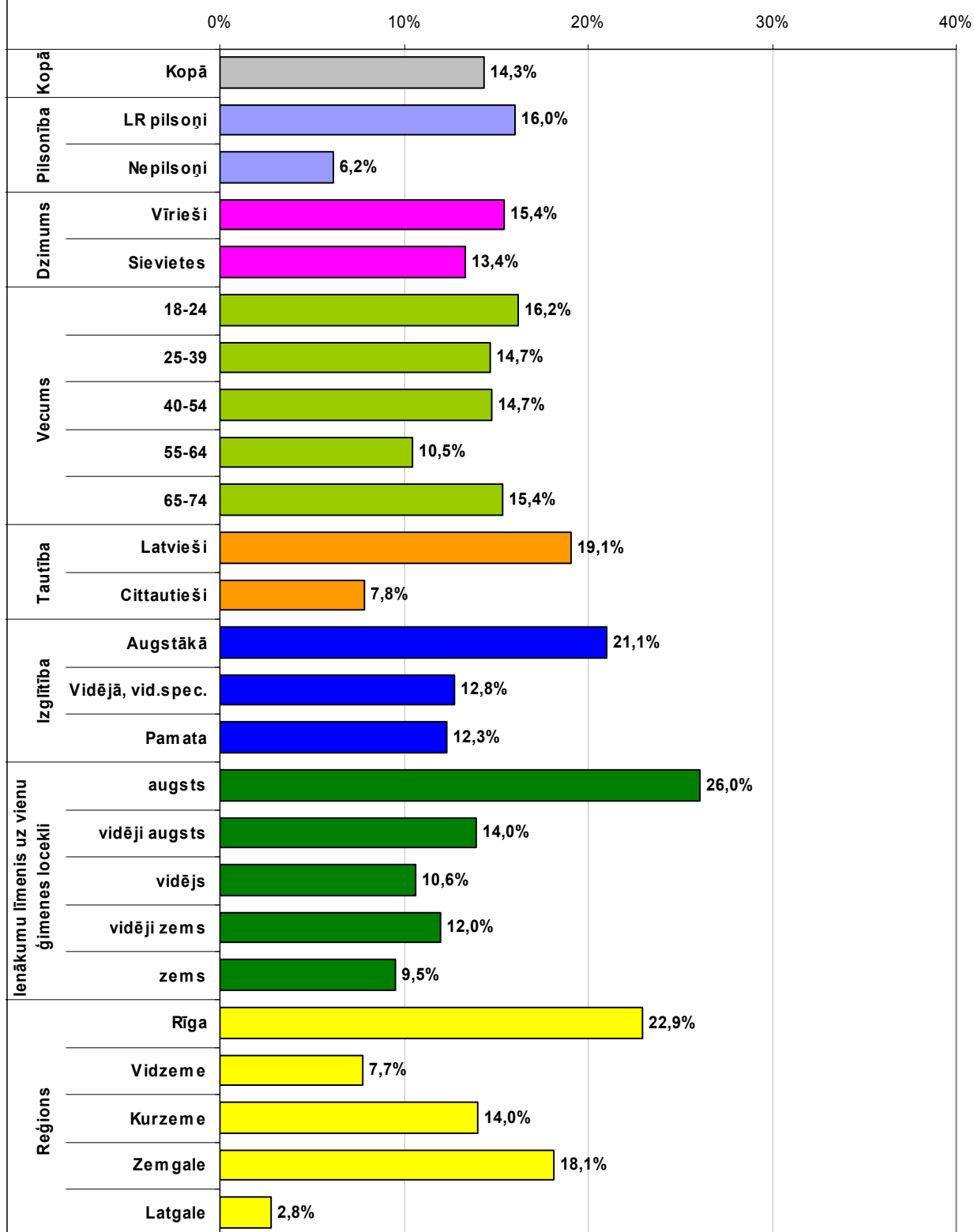

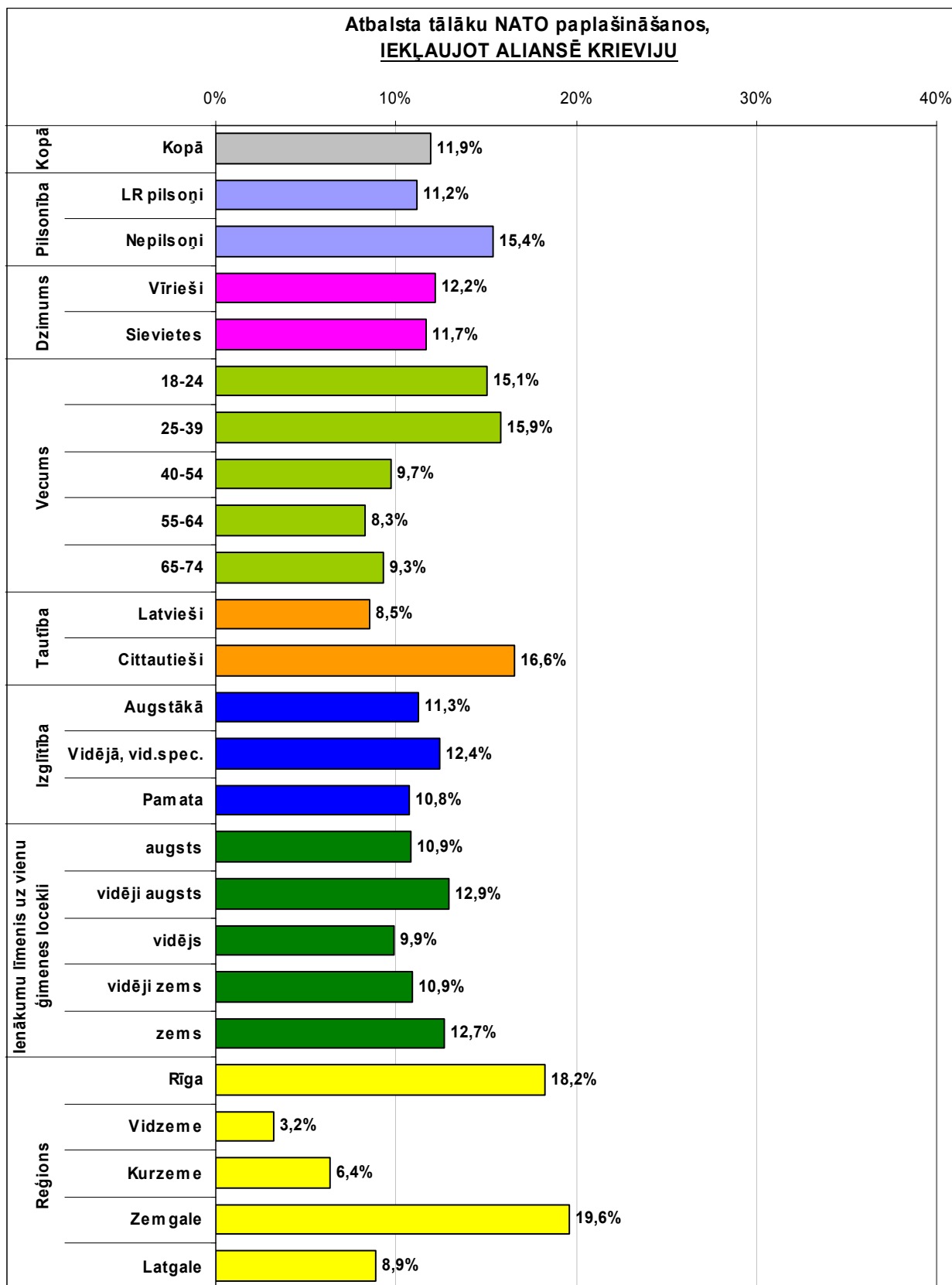
**Atbalsta tālāku NATO paplašināšanos,
IEKĻAUJOT ALIANSĒ SOMIJU UN ZVIEDRIJU**

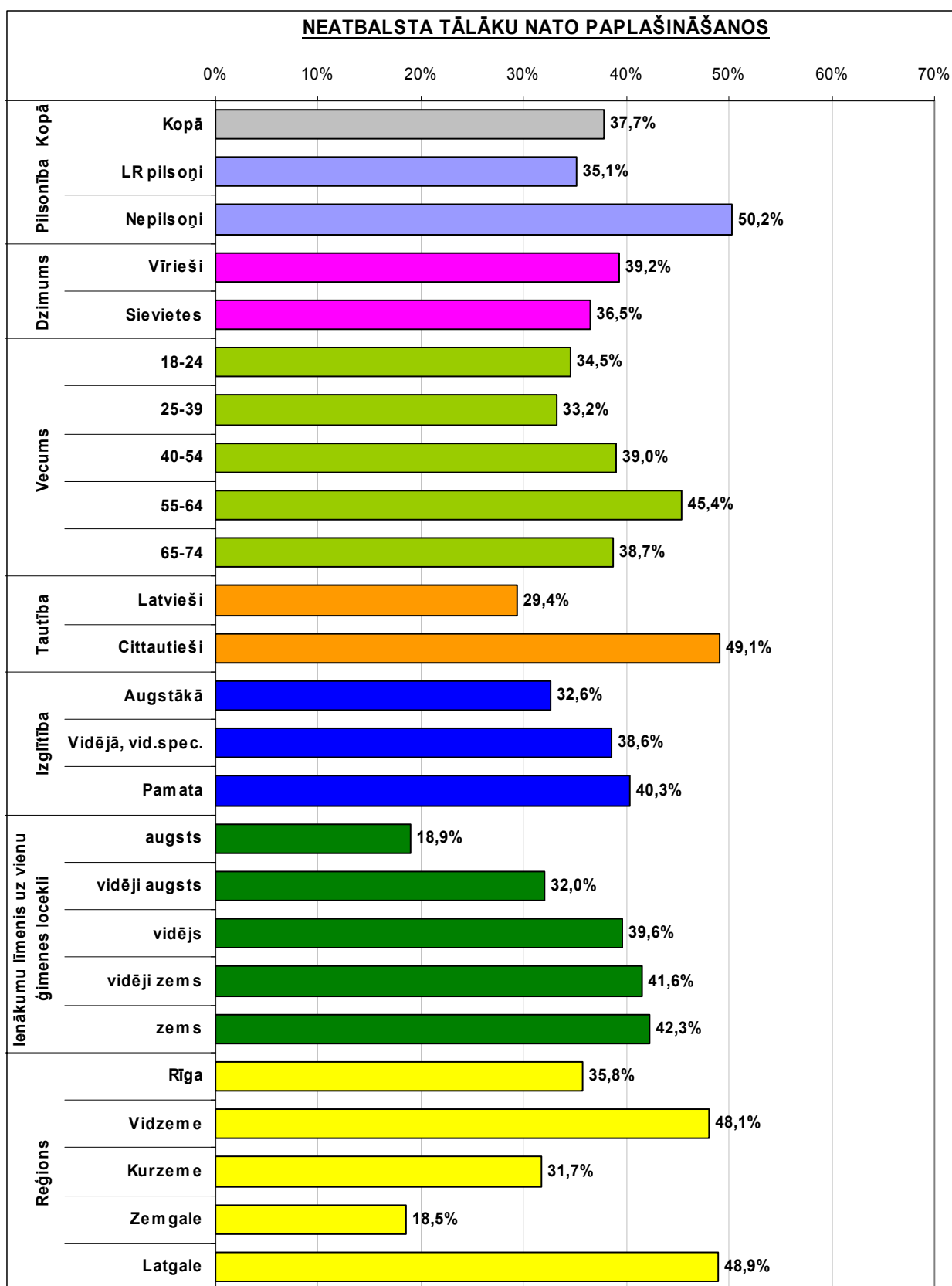

**Atbalsta tālāku NATO paplašināšanos,
IEKĻAUJOT ALIANSĒ GRUZIJU**

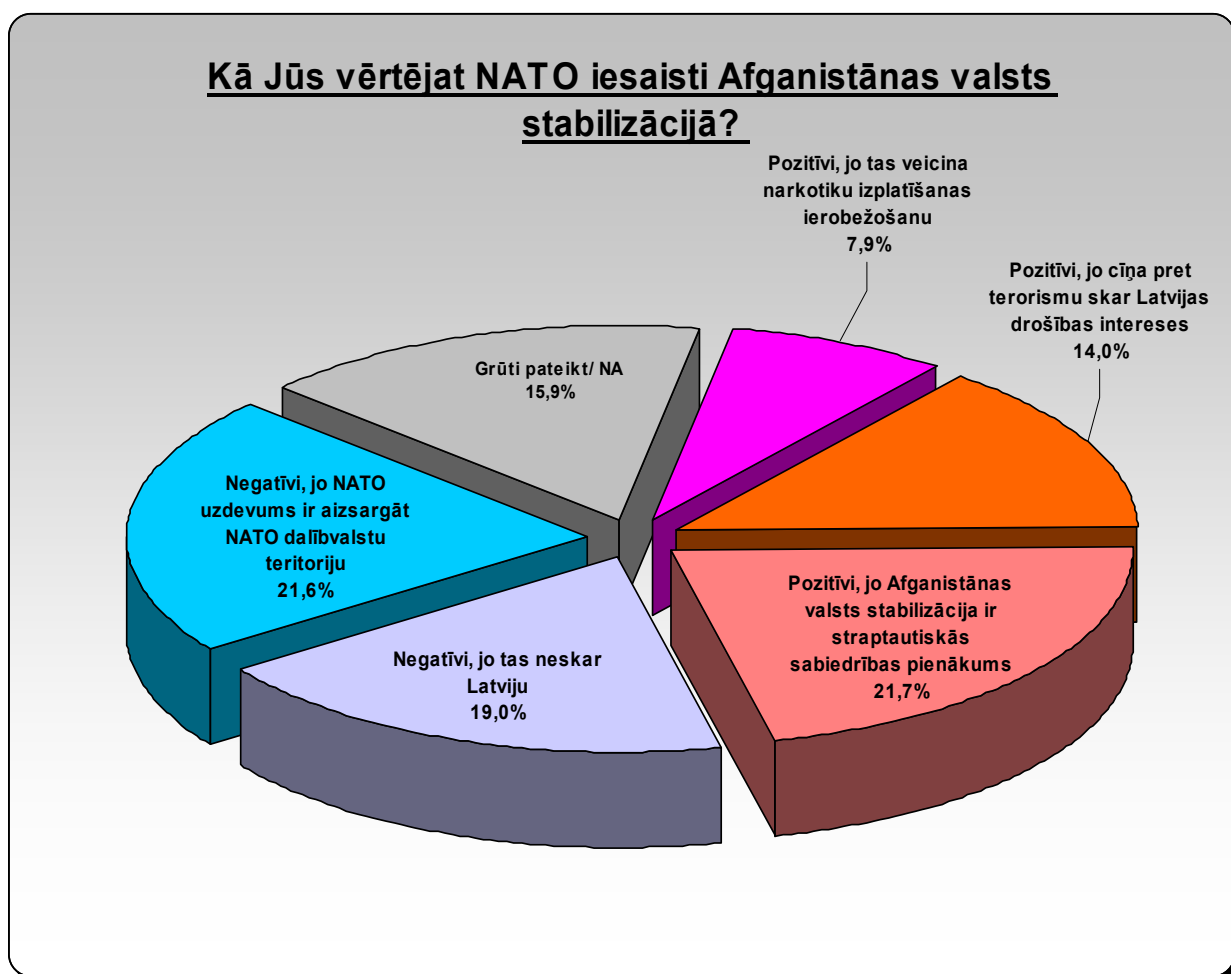

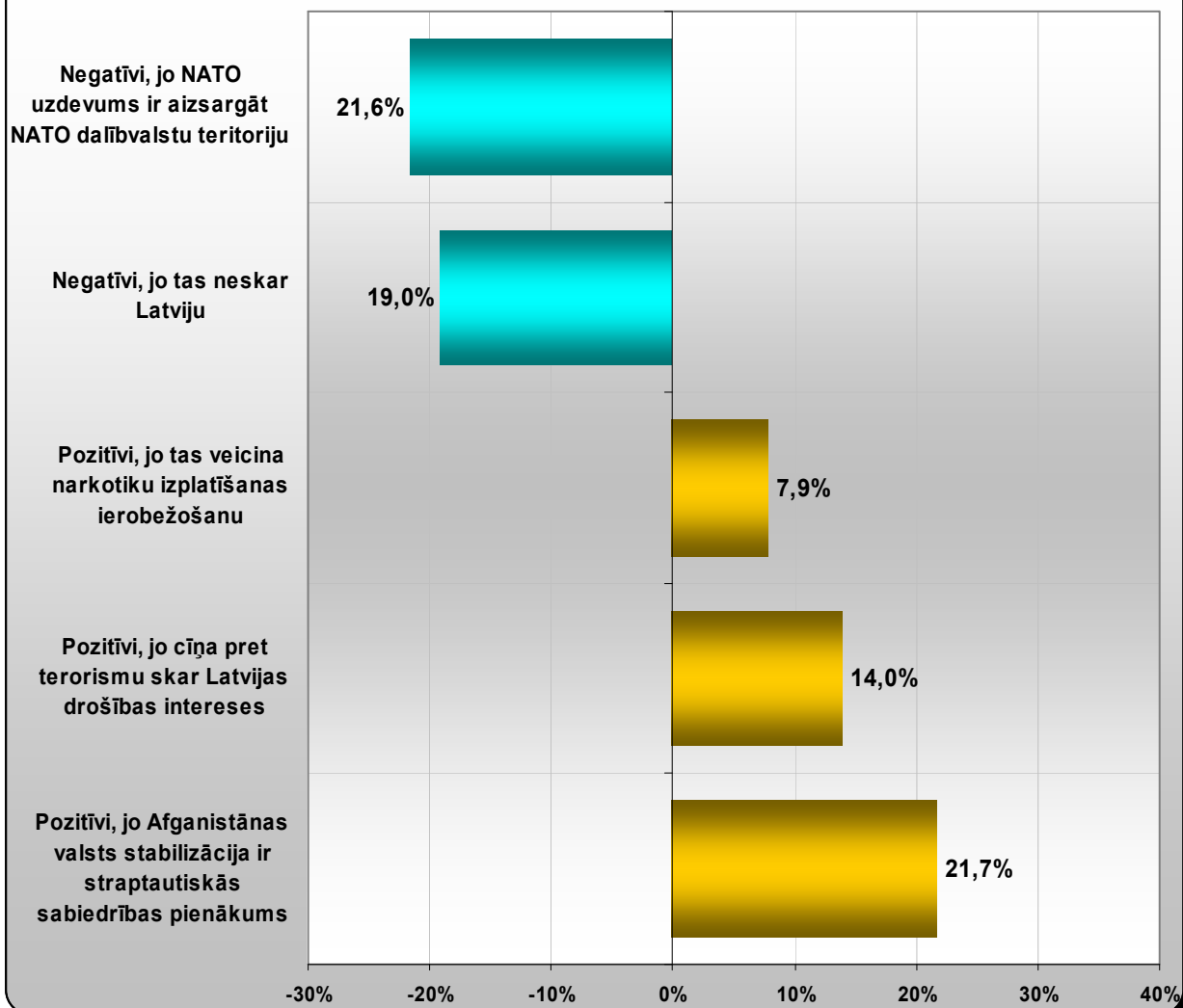
4. NATO iesaistīšanās Afganistānas stabilizācijas procesā vērtējums

Aptaujas jautājums:

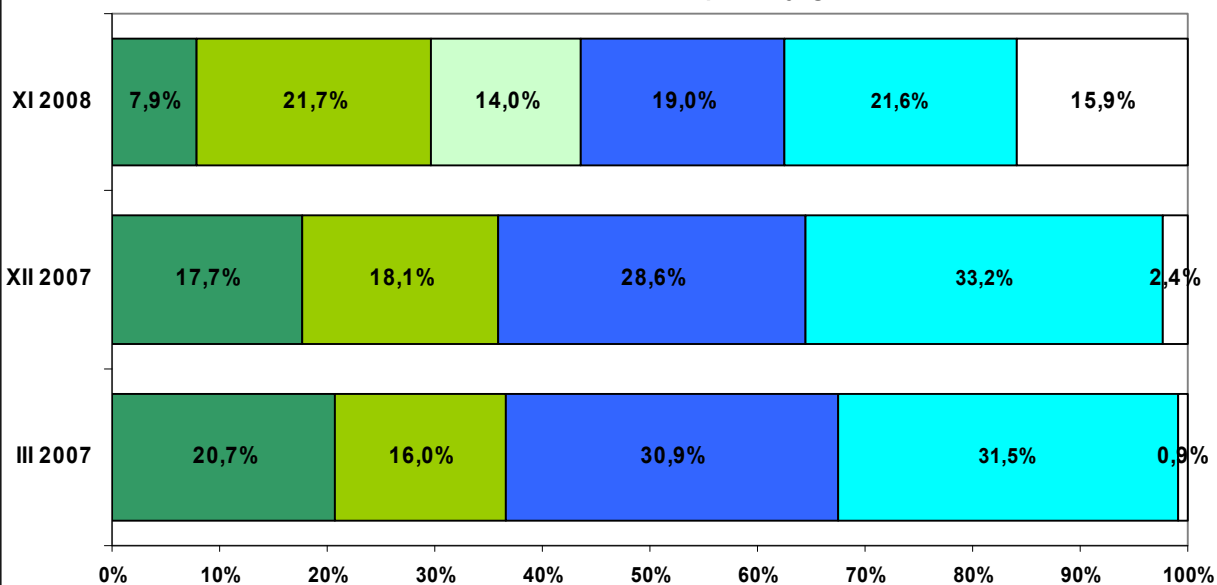
- **“Kā Jūs vērtējat NATO iesaisti Afganistānas valsts stabilizācijā un celšanā?”**
 - **Pozitīvi, jo tas veicina narkotiku izplatīšanas ierobežošanu;**
 - **Pozitīvi, jo cīņa pret terorismu skar Latvijas drošības intereses;**
 - **Pozitīvi, jo Afganistānas valsts stabilizācija ir starptautiskās sabiedrības pienākums;**
 - **Negatīvi, jo tas neskar Latviju;**
 - **Negatīvi, jo NATO uzdevums ir aizsargāt NATO dalībvalstu teritoriju”.**

Kā Jūs vērtējat NATO iesaisti Afganistānas valsts stabilizācijā?

Kā Jūs vērtējat NATO iesaisti Afganistānas valsts stabilizācijā?
 *- 2008.gada XI aptaujā mazliet atšķirīgi jautājumu formulējumi, taču tie būtiski neatšķiras pēc to jēgas

- Pozitīvi, jo tas veicina narkotiku audzēšanas un izplatīšanas ierobežošanu, kā arī ierobežo terorisma bāzu veidošanu un attīstīšanu*
- Pozitīvi, jo Afganistānas valsts stabilizācijā un ceļšanā iesaistās arī daudzas citas starptautiskās organizācijas*
- Pozitīvi, jo cīņa pret terorismu skar Latvijas drošības intereses (variants iekļauts tikai 2008.gada XI aptaujā)
- Negatīvi, jo tas nekad neietekmēs Latviju*
- Negatīvi, jo NATO uzdevums ir aizsargāt savas dalībvalstis uzbrukuma gadījumā*
- Nezin/NA

